

Εφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρומνται ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς

Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

καὶ παρὰ τοῖς βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργκ καὶ α' Εὐστίας

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἁπασι τοῖς
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε', καὶ ς' ἔτους εὐρίσκονται
παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἁπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΠΡΟΠΑΗΡΑΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5

Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φ.Χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

11 Ὁδὸς Μουσῶν 11

Ἀπέναντι Νέας Ἐφημερίδος

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ'
ἐκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῇς
ἀποστολῇ τοῦ φύλλου γίνε-
ται δεκτὴ μόνον ἐντὸς οκτῶ
ἡμερῶν.Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα
εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν
Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝΤὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρό-
γραφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ
δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυ-
πόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα
τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελ-
λούσης δὲν εἶναι δεκτά. —
Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς
τὰς Κυρίας γίνεται δεκτὴ.Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυν-
σιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι
γραμματόσημον 50 λεπτῶν
πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καθημεριναὶ ἐντυπώσεις. Ἐπιστολὴ πρὸς φίλην. Εἰκόνες ἐκ τῶν νοσοκομείων. Τὰ ἄνθη καὶ οἱ Γαριβαλδῖνοί. — *Γιὰ τὴν πατρίδα*, γὰρ τὸν πόλεμον, (ὑπόδος Ἑλένης Ἀνδριοπούλου). — Πρὸς τοὺς πεσόντας (ποίημα τῆς κομήτιδος δὲ Καπνίστ, κατὰ παράφρασιν κ. Κρυσταλίας Χρυσοβέργη Δασκαλοπούλου). Ἐπιστολὴ πρὸς ἀδελφὴν. Ἐντυπώσεις ἐξ Ἡπείρου τοῦ ἱατροῦ κ. Σ. Μαγγίνα. — Ἀλληλογραφία. — Συμβουλὴ. — Συνταγή. — Ἐπιφυλλίς.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Καλὴ μου φίλη,

Μοὶ ὁμιλεῖς διὰ λουτρὰ καὶ ἐξοχικὰς διαμονάς, ὡς νὰ μὴς ἐπατρέπετο σήμερον νὰ σκεπώμεθα, πῶς νὰ ἱκανοποιήσωμεν τὰς ἀνάγκας τοῦ μικροῦ καὶ ταπεινοῦ ἐγὼ μας, ἐνῶ τοιαύτην ὁ τόπος μας διέρχεται κρίσιμον περίοδον.

Ἐγὼ ἀπὸ δύο ἡδὴ μηνῶν δὲν κατάρθωσα νὰ σκεφθῶ τίποτε ἄλλο, νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχήν μου εἰς οὐδὲν ἄλλο σημεῖον, νὰ περισπασθῇ ὁ νοῦς μου ἀπὸ καμμίαν ἄλλην ἰδέαν, νὰ σκιρτήσῃ ἡ καρδίᾳ μου δι' οὐδὲν ἄλλο αἶσθημα, πλὴν τῶν ἀνκφερομένων εἰς τὴν ἀνώμαλον καὶ ἔκρυθμον κατὰστασιν εἰς ἣν διχτελοῦμεν ὡς ἔθνος καὶ ὡς λαός. Εἶναι ἔτις ἡ πρώτη φορὰ εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν, καθ' ἣν ἐνόησα πραγματικῶς, συγκεκριμένως ὅχι μὲ λόγια καὶ μὲ κενὰς μόνον φράσεις, ὅτι οἷός, σύζυγος, γονεῖς, συγγενεῖς, φίλοι, ὅλα αὐτὰ μαζὶ συνψίζονται εἰς τὴν λέξιν πατρίς, ὅτι ἐν συγκρίσει μὲ ὅ,τι αἰσθανώμεθα δι' αὐτήν, ὅλα τὰ ἄλλα αἰσθημὰτά μας εἶναι μικρά, μηδαμινά, ἀσύναντα, καὶ ὅτι ἄνευ πατρίδος τιμημένης καὶ εὐημερούσης εἴμεθα ἀκόμη δυστυχιστέροι, παρὰ ὅταν ἀπορφανώμεθα γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ οἰκείων.

Ἀμφιβάλλω ἂν παρὰ τὸ προσκεφάλαιον ψυχορραγούσης μητρὸς δύναται τις νὰ αἰσθανθῇ τὴν ὁδύνην καὶ τὴν ἀγωνίαν, ἣν ἠτθάνθη κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἡττῶν μας ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ ἂν ὁ πόνος, ὃν αἰσθάνομαι μέχρι σήμερον, δύναται νὰ διατηρηθῇ τόσον ζωηρὸς μετὰ τὴν ἀπώλειαν στενοῦ καὶ ἀγαπητοῦ οἰκείου.

Τὸ αἶσθημα ἄλλως τοῦτο μελετῶσα καὶ ἀνκλύουσα εὐρίσκω φυσικώτατον. Ἡ Ἑλλάς, φίλη μου, μὲ τὸ μέγα, τὸ μέγιστον τῶν ἀρχαίων χρόνων παρελθόν της, τῶν θεῶν καὶ ἡμιθεῶν καὶ γιγάντων καὶ τιτάνων, μὲ τὰς ἀτιμήτους ἱστορικὰς σελίδας τῆς προγονικῆς εὐλείας της, μὲ τὸν μακρὸν τῶσων ἀτελευτήτων αἰῶνων βίον της, δὲν εἶναι βεβκίως ἢ τυχοῦσα χῶρα, δὲν εἶναι ἡ τυχοῦσα πατρίς. Ἀποτελεῖ τὸν τέλειον τύπον τοῦ πατριωτικοῦ ιδεώδους, εἶναι ἡ γηραιά, ἡ προαιώνιος πατρίς παντὸς ὅ,τι φωτίζη καὶ λαμπρύνῃ σήμερον τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀντιπροσωπεύει τὴν δόξαν, τὸ μεγαλεῖον, τὴν τιμὴν, τὴν αἰωνιότητα, τὴν ἀθνησίαν. Εἶναι ἐν προνομίῳ καὶ ἐν ὃν καὶ ἐξηγισμένον τεμάχιον γῆς, τὸ ὁποῖον ἡ ἀνθρωπότης, ἡ εἰς αὐτὸ ὀφείλουσα τὴν πρόοδον καὶ τὸ φῶς της, καθῆκον εἶχε νὰ τιμᾷ καὶ νὰ σέβεται καὶ νὰ τηρῇ πάντοτε ἄγνον καὶ ἀμόλυντον, φρουρὸς αὐτῇ ἄγρυπνος καὶ ἀκαταπόνητος τασσομένη περὶ αὐτὸ καὶ ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν του, ὡς ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἐλευθερίας καὶ τιμῆς ἀγωνιζομένη.

Ἄλλ' ἡ ἀνθρωπότης, σκληρά, ἀκριτος καὶ ἐγωιστικὴ ὡς νῆπιον, μεθ' ὅλην τὴν προσδυτικὴν ἡλικίαν της, ὑπερηφανευθεῖσα διὰ τὴν πρόοδόν της, λησμονεῖ, ἐγκαταλείπει, προδίδει ἀνάνδρως τὴν μεγάλην μητέρα, ἀπὸ τοῦ ἀκτινωτοῦ τοῦ μετώπου τῆς ὁποίας ἐδέχθη μίαν πρὸς μίαν τὰς ἀκτῖνας τοῦ φωτός, ἀπὸ τῶν σπλάγχχνων τῆς ὁποίας ἠντλησε πᾶσαν πηγὴν ζωῆς, ἀπὸ τῶν παλμῶν τῆς καρδίας τῆς ὁποίας ἀπέκτισε τὴν συνῆθειαν νὰ πάλῃ καὶ ἡ ἰδικὴ της καρδίᾳ.

Καὶ ἡμεῖς τὰ κατ' εὐθεῖαν καὶ ἐξ αἵματος τέκνα τῆς με

γάλης αυτής πατρίδος, εάν δεν ηδυνήθημεν να την προστατέσωμεν, και αφήκαμεν να κηλιδωθή απ'αυτή το άγνόν μίσωπόν της, και η αλουργίς της να κυλισθή εις τον βύρβυρον και η αίγλη του δικήματός της να θαμβωθή, δυνάμεθα όμως και όφελόμεν να πονώμεν και να πάσχωμεν και να λησμονώμεν τας μικράς μας άτομικές ύποθέσεις, και να ύποφέρωμεν, άδικοφορούσαι, τας άτμοσφαιρικές μεταβολάς, και να λησμονώμεν την καθιερωμένην δια τή ίαματικά λουτρά έτοχήν, άφου όλοι αι δίκαιτοι και όλα τά λουτρά του κόσμου δεν δύνανται να θεραπεύουν τον μέγαν μας πόνον τής ήττηθείσης πατρίδος.

Εντυπώσεις εκ των τραυματιών μας.

Μόνον εκεί, όπου η όδύνη και το χυθέν αίμα και αι πυροροούται σάρκες προδίδουν άπτότερον και κάπως μάλλον συγκεκριμένως ότι ύπάρχουν και σήμερα ακόμη άνδρες άπονήσκοντες ύπέρ τής έθνικής τιμής και του πατριωτικού ιδεώδους, μόνον εκεί αίσθάνεται τις ποιάν τινα άνακούφισιν.

Είναι ίτωσ άπίστευτον, είναι ψυχολογική κατάρστασις παράδοξος και άτυχή, αλλά το θέμα του πόνου των τραυματιών, το άπείστον θέμα των άκρωτηριασμών και τής τυφλώσεως και των διαμπερών στηθικών τραυμάτων, άφαιρεί από το στήθος το βάρος το δυσάστακτον, το όποϊον γεννά ως εκ των καθημερινών διαδόσεων και φημών η ιδέα τής δειλίας και του φόβου μεγάλου μέρους των άνδρων μας.

Και άπαντα τις εις τή νοσοκομεία μας όλους τους τύπους του Έλληνο, από το όρεσιβίου ποιμένος, του διερχομένου την ζωήν του ανά τας δροσεράς και ποιητικές ράχεις του Παρνασσού και του Όλύμπου μέχρι του φιλητύχου νησιώτου, τον όποϊον ενανούρισε παιδί ο φλοίσβος τής υπό τής θαλάσσης άφροσπεφανωμένης του πατρίδος, εις τήν όποιαν, εάν έκλειτο να αγωνισθή θά έθριάμβευεν άναντιρρήτως. Και άπαντα τύπους εκ των ύποδούλων χωρών του Έλληνισμού, εξ εκείνων άκριβώς ούς συνείθισα να θεωρώ φοδουμένους τή όπλα και άποφεύγοντας τους κινδύνους, και άλλους καταγομένους εκ των ένδοτάνων τής Άνατολής, οι όποιοι έμειναν Έλληνες την ψυχήν και το φρόνημα, αν και ξένην εξέμαθον να λαλούν γλώσσαν και εις τόπους άξένους και βρεβάρους έζησαν.

Ό,τι ιδίως με συγκινεί είναι η νεότης μερικων, οι όποιοι παιδική ακόμη, με τον άγιον ένθουσιασμόν τής έρηνικής ήλικίας, άφηκαν τή βιβλία των και την μητρικήν άγκάλην και έδραμον ένθουσιώδεις εις την φωνήν τής άγωνιζόμενης πατρίδος, πρόθυμοι να θυσιάσθουν ύπέρ αυτής.

Εί, τοιούτος μικρός εκ Κύπρου, από το κτήμα τής Πάφου, με συγκινεί εξ ίσου και δια την άπάθειαν και την φιλοστοφίαν, μεθ' ης ύποφέρει τους πόρους του τραύματός του και δια το ύψος και την γλώσσαν, μεθ' ης σημειού τας εκ του πολέμου έντυπώσεις του. Αί γνώσεις του πολύ περιωρισμέναι και το ύψος του έντελώς κοινόν δεν παρέχουν βεβίως έλπίδας συγχωφής άπομνημονευμάτων ή πολεμικών έντυπώσεων, αίτινες θά έχρησίμουν ως φιλολογικαί σελίδες ζήκει ένδιαφέροντος: ούχ ήττον συγκινεί το σημειωματάριον του μικρού αυτού τραυματίου, όταν άναγινώσκη τις εις αυτό περικοπάς ως την άκόλουθον: «Ο πρόξενός μας μου είπεν ότι εσθ είσαι μικρός ακόμη δια τον πόλεμον και εγώ του απήντησα: «Η πατρίς έχει

ανάγκη από μικρούς και από μεγάλους, και δεν άπαιτείται δα να είναι καρείς γίγας δια τή γρήν εν όπλιν επί των όμων του».

Και το άπέδειξεν ο νεκρός Κύπριος, άφου αυτός, ο άγένοιος νεανίας, είχε τή θάρρος να άντιμετωπίση γενναίως τον θάνατον και να πληγωθή ύπηρετών και ύπερκασιζόμενος με το αίμα του την πατρίδα αυτήν, η όποιαν, ως άπεδείχθη, πολύ περισσώτερον ύπερητίστη από τους μικρούς και τους νέους παρ' από τους μεγάλους και παρήλικας.

Άλλος νέος και αυτός, Μεσσήνιος, όλιγόλογος, σεμνός, καλός, ύπέστη ένεκα του τραύματός του έξόρυσιν του όρθοκλμου. Το ύπέρτακτον αυτό δυστύχημα ύποφέρει άγογγύστως, εις τους πόρους έχει θυμαστήν άντοχήν. Έν δέμόιον τόν άπελπίζει ότι η πατρίς άντι νίκης, τοιαύτην ύπέστη ήτταν. Η μελαγχολία, ο πατριωτικός πόνος είναι ζωγραφισμένος εις το παρμαρρωθέν, εις τή άλλοιωθέν πρόσωπόν του.

Μία εκ των άνω αΐθουσων έχει ιδιαιτέρην όλωσ φυσιογνωμίαν. Οι τραυματίαι τής έλαφρώς πληγωμένοι όλοι στρατιώται, σχεδόν οι πλείστοι εις άνάστροφιν, είναι εύθυμοι, γελαστοί, συζητητικώτατοι. Ό εις εξ αυτών φέρει εις τήν σφαίραν εις τή σωμα του. Έχει δέ την παράδοξον βεβιότητα ότι η σφαίρα του εύρίσκεται έντός του στομάχου και ότι άναμφιβόλως θά εξέλθη δια του στόματος, ως όλα τή δύσπεπτα πράγματα, τή όποιαν ο στόμαχος άδυνατεί να χωνεύτη.

Άλλ' έγκαταλείπει άμέσως την ιδέα τής σφαίρας, η όποιαν κίμνει τον δρόμον της κατά πλάτην πιθανότητά άνά τον τραυματισθέντα βραχίονα, και έπιλαμβάνεται μετ' έθρμης τής πολεμικής συζητήσεως. Έάν οι προϊττάμενοι των άνδρων τούτων έννόουν πόσον καλ' οι άπλοϊκοι αυτοί στρατιώται έννοούν και άντιλαμβάνονται και χαρακτηρίζουν πλάτην ένεργειαν και δικταγήν και πρῆξιν των, θά έμελέτων βεβίως ώριμώτερον έκυτού, και θά κατέβλαπταν πλάτην προσπάθειαν, όπως άναπαυκρίνωνται εις τή ιδεώδες, τή ότοϊον έκαστος στρατιώτης πλάττει και όνειροπολεί δια τον προϊττάμενόν του.

Μία παρτηρησις επί όλων σχεδόν των τραυματιών και ιδί' επί των στρατιωτών των κατωτέρων κοινωνικών τάξεων. Άγαπούν τή άνη ύπερβολικά.

Νομίζω ότι ούτε το καλόν γεύμα, ούτε όλη η λοιπή εύμάρεια τους προξενεί τόσην εύχαρίστησιν, όσην τή επί των μικρών λευκών τραπέζων των άνη. Ίτωσ διότι τοίς ένθυμίζουν την ώραίαν των ζωνών των χωρίων και των άγρών, την μόνην πολυτέλειαν, ήν η γενναία φύσις διαψιλώς τοίς παρέχει από τής μικρής των ήλικίας, τή μόνην ίτωσ στόλισμα τής άγροτικής καλύβης των. Ίτωσ τοίς φέρουν άπομεμακρυσμένην τινα άνάμνησιν άγαπητής μητρός ή αδελφής ή συζύγου ή μηνηστῆς, ήτις έπεριποιείτο τή άνη τής μικρής άτβεστοχρίστου οίκίας, τή όποιαν άντιπροσωπεύουν με τή ζωηρά των χρώματα έντός των τεσσάρων τοίχων του νοσοκομείου όχι μόνον τή χωρίον, εις τή όποϊον ο στρατιώτης έγεννήθη, αλλά και ό,τι προσφιλέστερον και άγαπητότερον έχη ούτος εις τήν κόσμον.

Τα άνη και οι Γαριβαλδινοί

Εις τή ζήτημα τών άνθέων οι Γαριβαλδινοί στρατιώται, ως και εις τή ζήτημα άλλως τής άνδρίας, άναδεικνύονται ά-

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ!

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ!

Δελοί με τους ιδιούς μας. Ότε πρό δύο εβδομάδων τή υπό τον Ριτσιώτην Γαριβαλδην σωμα επανελθόν εκ του πεδίου τής μάχης, εν ό τότους άφηκε τραυματίας και νεκρούς, άνεχώρει δι' Ιταλίαν, έσκέφθην ότι έπεβίλλετο και εις ήμ'ας τας Έλληνίδας να έκδηλώσωμεν προς τον υιόν του ίδρυτού τής Ιταλικής έλευθερίας και ένώσεως και τους ύπ' αυτόν άνδρας την εύγνωμοσύνην μας δια τον ήρωισμόν και την αυταπάρησιν, μεθ' ης ήγωνίσθησαν ύπέρ τής τιμής τής πατρίδος μας.

Αί κυρίαι τής «Ενώσεως», προς ός εξέθηκα την ιδέα μου έπεδοκίμασαν αυτήν, έπειδή δέ άκριβώς η διεύθυνσις τής «Είρας» μας είχε προσφέρει ποσόν τι ύπέρ των Γαριβαλδινών, άπεφασίσθη να προσφέρωμεν εις πάντας τους στρατιώτας του Γαριβαλδην κυτία σιγαρέττων, δεμένα μετ' κυανολεύκων ταινιών, προς τους αξιωματικούς άνθοδέσμες, προς τους άνωτέρους εξ αυτών μικρούς στεφάνους δάφνης και προς τον στρατηγόν των Γαριβαλδην μέγαν στεφάνον δάφνης μετ' ταινιών, επί των όποιων έσημειούτο χρυσούς γραμμασιν: Τῷ Ριτσιώτῃ Γαριβαλδῇ ἡ «Ενωσις τῶν Ἑλληνίδων» εύγνωμοῦσα.

Όλίγην ώραν πρό τής άναχωρήσεως του άτμοπλοίου άνήλθομεν επ' αυτού, φέρουσαι περί τας δύο ήμισυ χιλιάδας κυτ'α σιγαρέττων, τή άνη και τους στεφάνους μας. Άφου δι' όλίγων θερμών λέξεων διηρμήνευστα προς τον στρατηγόν την εύγνωμοσύνην μας ήρχίσαμεν μετ' των λοιπών κυρίων να διανέμωμεν τους στεφάνους, τή άνη και τή σιγαρέττα. Θά πιστεύσης, φίλη μου, ότι όλοι αυτοί οι ήλιοκαείς άνδρες, οι όποιοι εις την ζωήν των έχουν φάγει, κατά τή κοινόν λόγιον τή μαρμαί με τήν φούχτα, όλοι αυτοί έζήτουν άνη, προτιμώντες εν άνη, ως μας έλεγαν, από δέκα κουτιά καπνού.

Πόσην ποίησιν, πόσην εύγένειαν αίσθημάτων δεν προδίδει η άγάπη αυτή προς τή άνη άνδρων ύποστάντων τόσας στερήσεις και κακουχίας εις τον πόλεμον, άνδρων στερουμένων ίτωσ όλίγων δεκαλέπτων, ίνα προμηθευθών καπνόν. Και άνεχωρήσαμεν από τή άτμόπλοιο, άποκομίζουσαι την βεβιότητα, ότι εις τους ανθρώπους του λαού άπαντα τις πολύ περισσώτερον ποίησιν, παρ' εις τους μορφωμένους και λεγομένους πολιτισμένους του μεγάλου κόσμου και των αΐθουσων. Άπεκομίσαμεν και μίαν άλλην ακόμη, δια πολύ εύχάριστον έντύπωσιν τή γόητρον τή όποϊον έζήσκει ο εις τή σωμα του Γαριβαλδην άγωνισθείς με τον βρμόν του λοχαγού κ. Α. Ρώμας.

Ένω ήμεις διενέμαμεν προς τους άνωτέρους αξιωματικούς τους στεφάνους μας, ούτοι όμοφώνως είπαν: Τὸν καλλίτερον στεφανὸν εἰς τὸν λοχαγὸν Ρώμας· ἡγωνίσθη καλλίτερα ἀπὸ ὅλων μας.

Και προσεφέρωμεν προς τον κ. Α. Ρώμαν τον μικρόν εκ δάφνης στεφάνον των Έλληνίδων, όχι μόνον ως ένδειξιν τιμής προς τον Γαριβαλδινόν αξιωματικόν, άλλ' ιδί' εις ένδειξιν εύγνωμοσύνης προς Έλληνα πολίτην, όστις δια τής άνδρίας, μεθ' ης ήγωνίσθη παρ' τή πλευρὸν των γενναίων ξένων, έξύψωσε τή γόητρον του Έλληνο, και άπέδειξεν ότι δεν είναι άνάγκη να φέρη τις εις όλην του τήν ζωήν έπωμίδας και ξίφος, ίνα τιμῇ τή έλληνική όπλα και διακουνδυνεύη την ζωήν του ύπέρ τής έλευθερίας τής πατρίδος του.

Όσαι από σῆς έχετε άδελφούς, συζύγους, παιδική στον πόλεμον, όσαι έννόησατε τή μέγα αΐσθημα, την βαθεϊν έντύπωσιν από την διαπάλην των αίσθημάτων που άγαπάτε τή παιδική σας, άλλ' και την πατρίδα σας, που κλαίετε δια την δυστυχίαν της, όσα και δια τον τραυματισμόν ή τον θάνατον των προσφιλών σας, που ήλθον αι άγιοι στιγμαί, καθ' ός η ψυχή σας πήγε ψηλά εις τή ούράνια και με την άληθή στοργήν του πόνου έστέλλατε εύχας εις τον Θεόν να φυλάξη την τιμήν τής πατρίδος μας πρώτα και έπειτα τή προσφιλή σας, δι' όλας σῆς τής πατρίδος, άληθιναι προστάτιδες, που έδώσατε τή αίμα των παιδιών σας δια την τιμήν της, που έκλάυσατε και έπονέσατε δια τή όνειδός της, και ήσθάνητε αυτήν την διπλήν λύπην, την λύπην τής πατρίδος και την λύπην του παιδιού, άληθιναι Έλληνίδες, που έχύσατε τή άγιον έκείνο δάκρυ τής μητρός, τής συζύγου, τής αδελφής, αυτήν την έντύπωσιν, άπλην, άπείριστον, άφελή έντύπωσιν, άλλ' μεγάλην, όταν μέγας και ο πόλεμος και η άγωνία του και η δυστυχία του, σῆς την χαρίζω.

Δεν ζή ύπό του ήλεκτρικού φωτός την θαμβούσαν λυχνίαν ή εύγένεια τής ψυχής μόνον, μήτε εις τας παρυφάς των διακοσμητών τοίχων. Κῆπου άλλου την εύρίσκετε συγχρόνως, πολύ μεγαλοπρεπεστέραν, ακόμη ήρωϊκώτεραν.

Τή λέγουν πόνον γι'α την πατρίδα, αυτό που αίσθάνεται κανείς γι'α την γῆν που πατεῖ, δια τον άέρα που άναπνέει, δια τον ούρανόν που βλέπει, δια την θάλασσαν που τον τριγυρίζει, αυτό τή πνιγηρόν αΐσθημα τής καρδιάς, από τή όποϊον καταλαμβάνεται κανείς γι'α την γλυκερή άγάπη της, τή λέγουν φιλοτατρίαν, άλλ' ότι και αν τή λέγουν, είνε μικρότερος σηματίας η λέξις από την πραγματικότητα, από την βαθεϊν έντύπωσιν που δημιουργεί, από την λύπην και την χαράν που χαρίζει κάθε τῆ: πάθημα, πᾶσα θόξα της! Γλυκερή πατρίδα! την γλυκύητά σου, τή ιδεώδες, τή όποϊον ένέχεις, πᾶς θά σου τή περιγράψη;

Από όλον τον κόσμον και έδω κάτω από τον Πειραιά, συνελέγοντο έρανοι και συνεισφοραί ένδυμάτων δια τον άγωνιζόμενον στρατόν μας: τί δουλειά τρομακτική, άλλ' και πόσον θετική και πόσον άνακουφιστική από την συνάσθησιν, ότι κατι τι κίμνει και ο άπόλεμος κόσμος.

Όλοι έδιδαν, όλοι ειργάζοντο, όλοι ήλεκτρισμένοι προσέφερον η χαρμα η είδος η έργασίαν, δια τους προσφέροντας τή αίμα των ύπέρ τής πατρίδος. Και συνελέγοντο κατά στοίβας, κατά δωδεκάδας, κατά δωδεκάδας δωδεκάδων, κατά χιλιάδας τή άσπρόρρουχα, και έγένοντο όγκοι ένδυμάτων, των όποιων έστερείτο ο στρατός μας, ο θυσιάζόμενος, ο ψυχώμενος, ο πάσχων.

Τί δεν συνελέγη! τί δεν συνεκentrώθη εις τας άποθήκας του τμήματος τούτου τής Ενώσεως των Έλληνίδων, αι όποιοι ένεκαίνιασαν τή έργον των με την ίερωτέρην πρῆξιν, η όποιαν γίνεται, με την εύγενεστέραν προσπάθειαν, ήτις ήτο δυνατόν να γείνη από άληθινάς Έλληνίδας!

Καὶ ἔφρουγεν ὁ εἷς καὶ ἤρχετο ὁ ἄλλος. Ὁ εἷς πλούσιος ὁ ἄλλος πτωχότερος, ὁ πλούσιος πολλάκις γενναιότερος ἀπὸ τὸν πτωχόν, διότι τὰ ἔθγαζεν ἀπὸ τὸ περίσσευμά του, ἐνῶ ὁ πτωχὸς ἀπὸ τὸ ψαμὶ τῆς οἰογενείας, καὶ ὅλοι ἤρχοντο καὶ ὅλοι κατέβαλλον ἅτι τι, ὅλοι συνεισέφερον γὰρ τὴν πατρίδα, ἡ ὁποία ἦτο καὶ θὰ εἶνε τόσον μεγάλη, ὅσον ὁ Θεός, καὶ ἡῶσαν αἱ ἀποθῇ και καὶ ἐδημιουργεῖτο ἡ ἡδεῖα ἐκείνη παρηγορία, ὅτι ἅτι τι καλὸν συντελεῖται.

Ἀτελείωτοι οἱ προσπéροντες τί ποικιλία μορφῶν καὶ
πόση αὐταπαρνήσις. Ἦλθον ὅλοι ὅτιοι ἡγάπων τὴν πατρίδα.
Μαζ* μὲ αὐτοῦς; ἦτοκαὶ μία νεαρὰ γυνή, ἀπλῆ, ἀπλουστάτη,
σεμνὴ καὶ γλυκεῖα καὶ χαρωπή. Οὔτε πλούτος ἀμψίστως,
οὔτε στολισμοὶ κεφαλῆς, οὔτε ὑπόδησις κομψή. Μία γυνή
τοῦ πτωχοῦ λαοῦ.

— Καὶ σὺ τί θέλεις ; κυρά μου.

— Νά ! θέλω νά δώσω κάτι τι γιὰ τὸν στρατό μας.

Καὶ ἀπὸ τὸ καθαρὸ μανδύλι τῆς ἡ ἀληθινῆ νοικοκυρᾶ
τραβᾷ ἓνα κόμπον, τὸν λύνει, καὶ μὲ δειλίαν λέγει :

— Πάρτε αυτά. Είναι όλτώ δραχμαί. Μ' αὐταῖς θά κάμετε ρούχα γιὰ τὸν στρατό μας! Δὲ ἔχω ἄλλαις... Αὐταὶ ἦταν λαὶ αἱ οἰκονομίαι της. Μ' αὐταῖς ἀπὸ τὴν δουλειὰ της, τὸ τρομερὸ σιδερωμα, μὲ τὸ ὁποῖον ἀπέζη τὴν οἰκογένειάν της, ἤθελε καὶ τὸ ἔκκρε νὰ βοηθήσῃ τὸν στρατὸν μας.

Δὲν φεύγει ὁμῶς. Μὲ δειλίαν ἐξάγει ἀπὸ τὴν μασχάλην
της ἑνᾶ ἄλλου μανδύλιον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε τυλίξει κἄτι τι.
Ἦτο ἐν ὑποκάμιτον ἀνδρικόν, κολλασισμένον.

— Θέλω νὰ δώσω καὶ αὐτό, λέγει ἡ ἀγνή σιδηρώτρια.

— Μά, κυρά μου, κράτα το. Οί στρατιῶταί μας δὲν φο-
ροῦν κολλαρισμένα ὑποκάμισα....

— Καὶ τότε; ... ἐρωτᾷ μὲ βαθυτάτην λύπην ἡ θαυμαστὴ Ἑλληνίς, διότι ἐνόμιζεν ἀπορριπτομένην τὴν δωρεάν της.

— Τότε, αφού θέλεις να δώτῃς καὶ ροῦχα, φέρε μὲς ἓνα ἄλλο πουκάμιτο.... ἀσιδέρωτο.

— Δέν ἔχει ἄλλο ὁ ἄνδρας μου.... ἐπιλέγει τότε σοβαρῶς καὶ μὲ ἐπιδητικότητά, διότι τὴν ἠνάγκασαν νὰ εἴπῃ ὅτι ὅ,τι εἶχε τό πῆρς ἀπὸ τὸ σπίτι της, διὰ νὰ τὸ δώτῃ διὰ τὸν στρατόν μας.

Καὶ ἐρωτῶ :

Αὐτῆς τῆς σιδηρώτριας ἡ πρᾶξις ἔχει ὄνομα :

Ἐφραντάζεσθε μεγαλειτέραν φιλοπατρίαν ;

Ἄ ! Γλυκεῖα πατρίδα πόσον ἀληθινὰ σέ ἀγαποῦν.

Ἐν Πειραιεῖ,

Ἑλένη Θ. Ἀνδριοπούλου

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ
ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΕΛΛΗΝΑΣ.

Ἐπέσारे· ἐπέσारे σὰ μαγαμμένοι κήνοι
 Τῆς Ρούμελης οἱ σταυραεῖ, τῆς Μάνης τὰ ληστεῖα!
 Ἐκεῖ στὰ πόδια τοῦ βουνοῦ τὸ αἷμα μὴν· ἔγινε
 Κ' οἱ κόρακες δὲν ἄγγιζαν τὰ ῥομφα παλληκάρια!

Ἦσαν τὰ Ἑλληνόπαιδα καὶ σὰ γλυκερὰ μητέρα
 Ἐκλαψ' ἡ σπ' ἀγαχνικὴ δροσὰ σὶα χεῖρα μέτωπά τους·
 Τῆς ἀντρικέας τοῦς τῆς ψυχῆς εἶδ' ἡ καλὴ ἐσπέρα
 Μ' ἀφίρουνε στῇ μαύρῃ γῇ νεκρὰ τὰ σώματά τους·
 Φῶτισ' ὁ ἥλιος ἄψυχὰ τὰ δροσερά τους κάλλη,
 Μαζὺ μὲ τ' ἄστρα τὰ χρυσὰ τοὺς εἶδ' ἡ νύχτα πάλι.

Περὶ τὰς οἰαζομένης θεοῦ πρὸς τὸν Ὀλυμπον ἔχοντες
 Ἀπὸ τῶν ὑπὸ τὸ βάθος, τοὺς ἡρώας γινώσκοντες,
 Τὴν ἀθάνατον τοὺς τὰ αἰδῶ με πόνο χαιρετίζοντες,
 Σκιρτῶν ἡ ἀρετὴ πρὸς τὴν στήθεα τοὺς, τὰ μάστιγα τοὺς διακρίνοντες.
 Κι' ὁ Ἀχιλλεύς σὰν ἐκνεύσας τὰ ἀδέρῳ του πεσμένῳ
 Θυμῆθηκε τὰ νεύματα του τὰ τόσῳ δόξασμένα.

Μὰ ὅταρ τοῦ Ἀπόλλωνα θὰ τραγωδήσῃ ἡ λύρα
 Τῇ μεγαλόφρονι ὁρμῇ, τὴν τόση λευτεριά τους,
 Ὅταρ θὰ ψάλλῃ μὲ καὐμὸ τὴν ἄμοιρῃ τῇ χήρῃ,
 Τὴν ἔρημῃ τὴν ἀδερφή, τὴ μάνα, τὰ παιδιὰ τους,
 Ὅταρ μ' ἀθάρατο νερὸ τοὺς Ἑλλήνας ποτίσῃ
 Ὅλ' ἡ Εὐρώπ' ἀπὸ ντροπῇ εὐθὺς θὰ κοκκίσιλῃ.

Κι' ὁ ὤμορφος Διόνυσος θ' ἀφῆσιν τὰ οὐράνι
 Ὡς ὁλόφ' το' ἄσπερον λυκὸν θὲ ρὰ πατήσῃ
 Καὶ στήν Ἑλλάδα τῇ πτωχῇ γεμάτος περιφάρεια
 Θὰ καταβῇ γοργόπτερος ρὰ τὴν παρηγορήσῃ.
 Καὶ θὰ τῆς πῆ: «Μαρρόβια μου, μὴν χλιδὲς φαρμακωμένα
 Ὡς ἐδόξασαν τὰ τέτρα σου κι' ἄς εἴρ' καὶ νικημέρα.

«Ἐπείσανε σὰ λούλιδα, σὰ μαγαμένοι κητροί
 «Τῆς Ροῦμελης οἱ σταυραστοί, τῆς Μάρης τὰ λιοτάρρα!
 «Ἐκεῖ στὰ πόδια τοῦ βουνοῦ τὸ αἶμα Μωρ' ἔγινε
 «Κ' οἱ χόρακες δὲν ἄγγιξαν τὰ ὄμορφα παλληκάρια».

Μὰ καὶ τὰ μαῦρα τὰ πουλὰ ἐπάρω θὰ πετάξουν,
Θὰ ἀνολέουν τὰ δολομαῖρα φτερ ὕψα, πειρασ, ἐνα.
Γοργά, γοργά θὰ τρέξουνε στὴ Δύση τὰ φωνάξουν :
«Ντροπή, Εὐρώπῃ χριστιανή, ντροπή, ντροπή σὲ σέρα !
«Ντροπή, ντροπή στὴ δόξα σου, ντροπή καὶ στ' ὄνομά σου,
«Ντροπή καὶ στὸν πολιτισμὸν, τὸ μέγα καὶ γνήσιόν σου !

«Ἐπάτησαν οἱ βάρβαροι Ἑλληνικά λιβάδια,
 «Ἐσφαξαν γέροντας καὶ παῖδα, ἀτί, ασκὶ χορίτια,
 «Ἄρπαξαν γυδοπρόβατα, πῆραν ἀρὰν καὶ πάδια
 «Καὶ βεβηλώσανε χώρια, ἔκλησεν ἔ' ἐρημοκλήσια
 «Καὶ ἡ αἷτα εἶσαι σύ, Εὐρώπη παυρήμενη!
 «Δόξα, τιμὴ στοδὸς Ἑλλήνας κ' ἄς εἶν' καὶ ριχημέοι!

«Λάχρυα λάμπουν σὰν δροσῆς ἀγρὰ μαργαριτάρια
 «Ποὺ χέουν μάνες κ' ἄρπαγά, Ἑλλὰς δυστυχισμένη,
 «Κλάψε τὰ δόλφα σου παιδιὰ, τὰ νεῖα τὰ παλληκάρια.
 «Ἐσὺ, ἐπὶ τοὺς σκότωσες, Εὐρώπη παινευμένη,
 «Κ' ἐμεῖς ἀπαίσια πουλιὰ, κοράκια πειρασμένα
 «Νὰ ἀγγίξωμε τὰ νεῖατά τους δὲν τόλμησε κανένας.

« Ἐμεῖς ἐσεβασθήκαμε τ' ἄθωα θέματα σου,
 Τ' ἀφήσαμε ν' ἀναπαυοῦν στὸν ὕπνῳ τοὺς αἰῶνα·
 « Ἦρθαμ' ἔδω γὰρ ψάλλομε τὴν τόσα κρίματά σου
 « Ἐν' ἡ φωνὴ μας ἔλεγχος, ὀργὴ καὶ καταφρόνεια.
 « Τοῦρχοι πατοῦν τὸν Πηγεῖδ, βάρβαροι λυσσασμένοι
 « Ντροπὴ, ντροπὴ σὲ σέπταρε, Εὐρώπῃ παινεμένη!

«Δόξα σ' αὐτὸν ποῦ πέσανε σὰ μαρμαρένι κρήνοι
 «Στῆς Ρούμελης τοὺς σταυραστὸς, στῆς Μάρης τὰ λιοτάρια!
 «Ἐκεῖ στὰ πόδια τοῦ βουνοῦ τὸ αἷμα μὲν' ἐρίνει
 «Κ' οἱ κόρακες δὲν ἄγγιζαν τὰ 'μορφα παλληκάρια».
 Κρυσταλλία Δασκαλοπούλου Χρυσοβέργη
 Κατὰ τὴν κόμησσαν δὲ Καπνίστ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΑΔΕΛΦΗΝ

Αἱ ἀπέναντι ἔκται τῆς Ἡπείρου, ἀναξιοπαθοῦσας καὶ τολαιωρουμένης νῦν, πλεόν ἢ ἄλλοτε, ἐλκύνουσι πάντοτε τὴν προσοχὴν ἡμῶν καὶ συχρότατα βλέπω αὐτάς ὑπὸ πυκνῇ ὀμίχλῃ καὶ ἐν ἀγλυώδει ἀτμοσφαιρῇ, ὥστε πενθοῦσας διὰ τὸ μέγεθος τῶν συμφορῶν ἢ κρηπτομέναι ἐνθλίψει διὰ τὰς πολλὰς ἡμῶν ἐλαφρότητας. Τῇ 11 Μαΐου μ. μ. ἀνῆλθον τὴν ὀριεῖδῳ ἀνελισσομένην ὁδὸν πρὸς τὸ δεσπόζον τῆς ὀλέως παλαιὸν φρούριον, ἀνῆλθον ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων αὐτοῦ καὶ ἔριψα τὰ βλέμματα ἐπὶ μικρὸν πρὸς ἄσταν διεύθυνσιν. Τὸ λεῖτον κάσιπτρον τῶν ὕδατων τοῦ Ἀμβρακικοῦ ἡπλοῦτο εἰς ἔκτασιν πολλὴν ἐν ποικιλωτάτῃ περιοχῇ κολπίσκων καὶ προβολῶν γῆς, τὴν ὅλην ὅμως περιοχὴν ἦτο ἀδύνατον νὰ περιλάβῃ τὸ ὄμμα· τὸ μὲν διὰ τὴν προέχουσαν ἔκτασιν ἀκρωτηρίων πολλῶν καὶ πολυσχημῶν, τὸ δὲ διὰ τὴν κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἀγλυώδη τοῦ ὀρίζοντος κατάστασιν.

Τὰ ὕδατα ἐγκαῦθα ἐν νυκτὶ φωσφορίζουσι μεγάλως εἰς
πᾶσαν κίνησιν κώπης, καὶ εἰς τὴν διασπλάκωσιν τῶν ὑδάτων
καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς χειρὸς ἀκόμῃ. Κατὰ τινὰ νύκτα τῆς ἐμπολέμου
περιόδου κακονιοφόρος τις τῶν ἡμετέρων περιπολῦστα ἄνευ
φώτων καὶ μεθ' ὧων τῶν προφυλάξεων νὰ μὴ ἀκούηται
ὁ ἦχος τῆς μηχανῆς, ἐνονήθη ὑπὸ τῶν ὀθωμανῶν διὰ τὸν
μέγαν τῶν ὑδάτων φωσφορισμὸν καὶ ἐπυροβολήθη ἄνευ
ζημίας.

Ὁ κόλπος οὗτος πρὸς τὴν ἔξοδον αὐτοῦ κλείεται σχεδὸν ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν, τὸ ἀτμόπλοιον τῆς Πανελληνίου, τὸ πρῶτον δοκιμάσαν τὰς τουρκικὰς σφαίρας καὶ μένον ἐκεῖ ἔρημον καὶ ἡμιβυθισμένον, ἀτυχῆς μάρτυς τῶν πρώτων ἡμῶν ἀτυχημάτων. Πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος μεταβὰς εἶδον τὴν χλοερὰν ξηράν, τὴν σιτοφόρους ἀγροὺς φέρουσαν καὶ πολλοὺς λιμῶνας καὶ ὑπὸ ποταμίσκου τινὸς διαρροεμένην. Ἡ γῆ ἔφορος οὖσα, πολλὰ ἤθελε παρέχει εἰς τοὺς καλλιεργητάς, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ φιλοπονία δὲν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν ἀκμὴν τῆς δυνάμεως τῆς γῆς.

Κατήλθον σύννους μετὰ τῶν ἀχωρίστων συντροφῶν μου, ἔδραμον εἰς τὸ νοσοκομεῖον καὶ ἐκεῖ ἐν τῇ πρὸς τοὺς πάσχον-
τας μερίμνῃ ἀνεκόπη τῶν θλίψεών μου ὁ ροῦς. Ναί, εἶναι ἀ-
ληθές ὅτι ἐπὶ ἔτη κατὰ τὸ ἱατρικόν μου ἔργον ἐκ τῶν βεσά-
νων τῶν ἄλλων καρποῦμαι ἰδίως λύπας, καὶ ἴσως ἥτο δυνά-
τον γὰ ἀμβλυνοθῇ ἡ ἐν τῇ νεότητι τρυφερότης. Ἀλλ' ἐν-

ταῦθα ἐκ τῶν ποικίλων καὶ ἀλλεπαλλήλων ἐντυπώσεων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ συμπάσχη τις ἰδιαζόντως, χωρὶς ἐκ τῆς συμπαθείας ταύτης νὰ μεταβάλλῃ τὴν τύχην αὐτῶν, ἥ ν' ἀλλοιοῖ τὴν κατάστασιν τῶν καὶ πρὶν καὶ νῦν ἀθῆς ὑποδούλων χωρῶν, αἵτινες μόνον ὥρας τινὰς ἐνόμισαν ὅτι ἀνέπνευσαν ἀέρα ἐλευθερίας, ἐλευθερίας ἀπατηλῆς!

Ὁ βίος μου κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας εἶναι βίος πλάνητος ἀνθρώπου, εἶναι βίος ἀενάως σκεπτομένου καὶ κινουμένου καὶ δρώντος, ὅση δύναμις αὐτῷ, πρὸς τοὺς πάσχοντας ὠφελίμως καὶ παρηγόρως. Ἐπρόκειτο νὰ πορευθῶμεν εἰς Ἄρταν καὶ τὰ περίξ πρὸς ἀναζήτησιν τραυματιῶν καὶ μεταφορὰν αὐτῶν εἰς τὸ ἐν Βονίτση θεραπευτήριον. Τῇ 2 μ.μ. τῆς 13 Μαΐου ἐπιβάντες αὐθις τοῦ ταχέως ἀτμοπλοίου Ναυπλίας βεβίωμεν κρὶς τὸ Μενίδιον. Ὁ ἄνεμος πνέει σφοδρῶς, τὰ κύματα ὀγκοῦνται, ἀφρίζουσι τὰ πελάγη, ἀλλὰ τὸ πλοῖον τρέχει ταχέως πρὸς τὸν προορισμὸν του, σκληρούμενον κατὰ διαφόρους διευθύνσεις. Τὰ πάντα ἐνταῦθα συμβαδίζουσι. . . σάλος ἐν τῇ θαλάσῃ, σάλος τοῦ πλοίου, σάλος ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν πολυπληθῶν καὶ ποικίλων θυμάτων, σάλος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ! . Μετὰ μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας πλοῦν ἀποβιβάζομεθα εἰς Μενίδιον ἐν μεγάλῃ θαλασσοταραχῇ, ζητοῦμεν ἄμαξαν, δὲν ὑπάρχει. Τότε παρεσκεύασα ἐν φορητῇν ἀμάξῳ διὰ χόρτου, ἀνεβιβάσαμεν τὰς μικρὰς ἡμῶν ἀποσκευὰς καὶ ἀπῆλθμεν, διευθυνόμενοι εἰς Ἄρταν. . .

Ἐλθεῖν ἤδη ἐπὶ τῆς Ἡπειροῦ, τῆς γῆς ἐκείνης, ἣν παντοτε-
 ῖς φαντασία καὶ ὁ πρὸς αὐτὴν πόθος εἶχον διακοσμήσει διὰ τῶν
 καλλίστων χρωμάτων. Ἡ ὁδὸς καλὴ σχετικῶς καὶ ὀμαλὴ
 ἦτο διὰδροχος, διότι πρὸ ὀλίγων ὥρων ὑετός, ἄρθρονος εἶχε δι-
 ποτίζει τὴν χώραν. Πρὸς τὴν ἡπειρωτικὴν ἀκτὴν καὶ τὰ ὄρη
 νέφη μέλανα καὶ ὀμβροφόρα, πρὸς τὴν Βόνιτσαν οὐρανὸς ἀνέ-
 φελος καὶ θάλασσα καὶ γῆ ἡλιόλουστοι. . . Προεβλίνονεν σχε-
 τικῶς ταχέως. . . Ἡ ἀποψις τῆς ὁδοῦ καὶ πρὸς τὸν Ἀμβρα-
 κικὸν καὶ πρὸς τὴν ξηρὰν θυγατρίαν. Ἐντεῦθεν μὲν ὁ Ἀμβρα-
 κικὸς ἐπὶ πολλὴν ἔκτασιν παραχῶδης καὶ ἁπρίων, ἐκείθεν ἡ
 ἄγνητος γῆ γλοερά καὶ ἀνθοστόλιτος.

Ἐν τῇ θαλάττῃ βοή καὶ κτύπος τῶν κυμάτων, ἐν τῇ γῇ
ἄντικτα ποικίλων πτηνῶν καὶ φύσις γελῶσα. . . Νέαι ὅμως
πάλιν ἀντιθέσεις διακόπτουσι τὴν εὐάρεστον ἐκείνην καὶ ἀνα-
κουφίζουσιν σκηνογραφίαν διὰ τὴν βυθίσωσιν αὐτῆς τὴν καρδίαν
εἰς θλίψεις, αἵτινες ἔχουσι δικαίαν τὰς ἀφορμὰς. Εἰς πᾶσαν
στροφὴν τῆς ὁδοῦ, εἰς ὀλίγων βηματικῶν ἐκάστῳ ἀπόστασιν,
ἀπαντῶμεν στρατιώτας ἀνὰ ὁμίλους μέλλον ἢ ἦττον πολυα-
ρίθμους, κεκοπιηκότας τὴν ὄψιν, δυσθύμους, τὰ ἐνδύματα τῶν
ὁποίων εἶχον μεγάλως φθαρῇ ὑπὸ τῶν πολεμικῶν περιστάσεων.
Οὗτοι ἀπῆρχοντο ὅπου ἡ ἀνωτέρα διαταγὴ εἶχε καλέσει αὐ-
τούς. . . Ἡμεῖς ὅμως βλέποντες τὴν πρὸς τὰ ὀπίσω ἐκείνην
πορεῖαν τοσούτων φιλοτιμῶν ἄλλως στρατιωτῶν ἡσθάνομεθα
τὴν καρδίαν ἡμῶν συσφιγγομένην διὰ τὴν ἀπιστίαν ἐκείνην εἰ-
κόνα, ἣν πιστεύω ὅτι δὲν θὰ ἐβλέπαμεν, ἂν ἄλλως καὶ δεξιό-
τερον διηυθύνοντο αἱ πολεμικαὶ ἡμῶν ἐνέργειαι. Ἐτι θλιβερώ-
τατον θέαμα ἦτο ἡ καθ' ἑάσταν τὴν ὁδὸν δικτιπορὰ τῶν διὰ τὸν
ἀπὸ τῶν Τούρκων φόβον διεσπαρμένων προσφύγων τῆς Ἡπείρου,
ὧν πλεῖστα παιδιὰ διαφόρων ἡλικιῶν ἡμίγυμνα καὶ ἀνυπόδута
ἐξήτουν ἄρτον ἢ μικρὰ νομίσματα πρὸς ἄγοράν αὐτοῦ, ἐν ᾧ οἱ
πρεσβύτεροι ἡ ἐβελίζαν, ἐλάχιστα καὶ ρυκκῶδη ἐνδύματα φέ-

όλιγον κατ' όλιγον άραιότερα, άπομακρύνονται βαθμίδων και τέλος άνέρχονται προς τά ύψηλότερα στρώματα με γωνίας τόσον ευρείας, ώτε άποβάλλει άδύνατος ή διὰ τών στρωμάτων τούτων διέλευσις τών από τής γής έκπεμπομένων κατ' άντανάκλασιν ακτίνων. Έντεθεν προκύπτει τó γνωστότατον φαινόμενον τής όλικής άντανάκλάσεως, εξ ής και τó κυανόν του ούρανοϋ.

Μαρία δε Νανσουτή.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Σμολένσκη. Ωραϊον και ήρωϊκότατον έμβατήριον συνέθεσε και εξέδωκεν ο γνωστός μουσικοδιδάσκαλος κ. Ι. Έκν θόπουλος εις τιμήν του ήρωος του Έλληνοτουρκικοϋ πολέμου ύποστρατήγου Σμολένσκη, οϋτινος και τó όνομα φέρει τó εν λόγω έμβατήριον.

Τούτο μελοποιήθεν διὰ κλειδοκύμβαλον, πρέπει νά γείνη άπόκτημα πάσης Έλληνικής οικογενείας, νά καταστή εν είδος πατριωτικῆς συνθέσεως, ήτις θά μάς ένθυμίξη πάντοτε τας μόνας φωτεινάς σελίδας του Έλληνοτουρκικοϋ πολέμου.

Δέν πρέπει νά συγχισθῇ εν τούτοις ή σύνθεσις του κ. Έκν-θοπούλου μετ' άλλης όμωσύμου μουσικής συνθέσεως, μελοποιηθείσης παρ' άλλου, ήτις συνέπεσε νά έχη πλην του τίτλου και τó αυτό σχεδόν εξώφυλλον.

ΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Δέν θά είναι βεβαίως δυσχερή ή άπαρίθμησις σήμεραν τών πολλών εν ταῖς έπαρχίαις και τῷ έξωτερικῷ καταρτισθεισών ομάδων. οϋχ ήττον συνεχίζομεν τά κατ' αὐτάς, ίνα πιστοποιήσωμεν τόν ισχυρισμόν μας, ότι αἱ άπανταχοῦ τοῦ κόσμου Έλ'ηνίδες εἰργάστησαν ως άδελφαί, και άπετελεσαν τó άρτιώτερον και συμπαγέστερον σωματεῖον μετ'εξῆς πάντων τών μέχρι σήμεραν καταρτισθέντων τοιούτων. Έν Κωσταντζή τῇ πρωτοβουλίᾳ τών ευγενών άνηγωνστριών μας κ. κ. Έρυσίλης Ν. Κωψιδᾶ, Β. Ν. Τσιτσιλιανοπούλου, Ε. Σ. Ψυχούτης και Α. Α. Γεωργιάδου καθηρέστη όμάς ήτις απέστειλεν εις χορή-

μακτα μέν φρ. χρ. 1470, πολλά δέ άσπρόρουχα και ύφασματα ύπερ τών ένταῦθα προσδύγων.

Μεταξύ τών πρώτων καταρτισθεισών ομάδων είναι και ή εν Όδησσῷ τῇ πρωτοβουλίᾳ τών κ. κ. Άδελφίδος Στεκούλη και Άγγελικῆς Χρ. Ζῆ-Κώνττα, τῇ ενεργείᾳ τών όποίων άπετελέσθη μέν εις χορήματα διατάξιαι σαρκίνα τρία φρ. χρ. δι' αὐτῶν δέ και ο έν Όδησσῷ μεγαλέμπορος κ. Μιλτιάδης Σολωμός απέστειλεν εις μίαν μέν άποστολήν τριάντα πέντε σάκκους όρύζης και εξήντα κιβώτια παστῶν, εις νεωτέρων δέ τοιούτην έκκτὸν πενήκοντα σάκκους άλεύρου και εις τελευταίαν τοιούτην άποκλειστικῶς ύπερ του Έρυσροῦ Σταυροῦ άποστολήν, εν ή ενεργότατον έλαβε μέρος εις τήν εκεί ομάδα και ή γνωστή και εξ άλλων ενεργειῶν της κ. Μαρία Ραζῆ. Αἱ Έλληνίδες Στενημάχου εν ιδίᾳ επίτις ομάδι δέν απέστειλαν επίτις φρ. 1360 πρὸς άγορὰν ύποδημάτων και δέν συνετέλεσαν, όπως όπλιτῶν και άποσταλῶν ύπερ τούς πεντακοσίους έθελονταί και έφεδροι. Τί δέ νά εἰπώμεν διὰ τήν άνωτέρω εν Αάρνακος ενεργηθεῖσαν άποστολήν φίλων επίτις έκεί κυριῶν, αἱ όποιαι έπιμένουν νά κρύπτονται, και νά έχωσιν οὕτω διπλάτιαν τήν ευγνωμοσύνην και εκτίμησιν τών διὰ τῆς άποστολῆς των ενεργηθέντων. Τί δέ νά προσθέσωμεν εις τά ὅσα εἰργάζομεν μέχρι σήμεραν περὶ τών εν Μαγγελστρίξ ενεργειῶν τῆς πατριωτικωτάτης φίλης κ. Αἰκατερίνης Ζλατάνου, ήτις καθήρτισεν ομάδα εξ Άγγλίδων και Άγγλων φιλελλήνων και ήτις πλην τών τριῶν κιβωτίων ένδυμάτων και άσπρόρουχων, τά όποια απέστειλεν ήδη εις τήν Ένωσιν και τών πενήκοντα λίτρῶν, ὧν μοι άνήγγειλεν επίτις τήν προσεχῆ άποστολήν, έχει, ως ή ιδία μοι γράφει, άποστείλει μέχρι σήμεραν περὶ τας χιλιάς λίρας εις τε τήν Α. Υ. τήν πριγκήπισσαν Σερβίαν και εις άλλα ένταῦθα σωματεῖα.

Και ή άλλη εν Μαγγελστρίξ ομάδα τών Έλληνίδων ή αποτελουμένη παρὰ τών κ. κ. Πετροκωκίνου ως Προέδρου, Δημητριάδου ως άντιπροέδρου, Νεγρεπόντη ως ταμίου και γραμματέως και Άγγελάστου, Άλεξανδρόφ, Κουχίλη, Δρόστου, Μαρκέτη, Μιχαλοπούλου, Μιτιράχα, Παρώδη, Πολιτάκη, Ράλλη και Σκουλούδη ως συμβούλων δέν συνέλεξαν επίτις μέχρι σήμεραν διὰ τά εν Έλλάδι νεοσκομεία περὶ τας ενεκακοσίας έξήντα λίρας ;

τὸ πλησίον δωμάτιον ήκουέ τις κατὰ διαλείμματα τὸν άσθενῆ κλαυθμυρισμόν του νεογεννήτου και τὰς φωνὰς τών γυναικῶν ψιθυρίζουσῶν μεταξύ των. Τούναντίον εις τὸ δωμάτιον τῆς άσθενοῦς έδασίλευε τρομακτικὴ σιωπή. Αἴφνης ή Λουίζα ύπηγέρθη και προσηλώσασα ἐπ' έμοὶ σταθερὸν βλέμμα.

— Ό σύζυγός μου εἶπε, μετὰ σταθερότητος· θέλω νά ἴδω τὸν σύζυγόν μου.

Ό πατήρ της, χωρίς νά άπαντήσῃ, μοι ἔρριψε βλέμμα πλήρες άγωνίας· συνεννοούμεθα. "Ηρχίζαν τὰ περληρήματα· άλλ' εκείνη άπευθυνθεῖσα και πάλιν άπαρallάκτως με τήν ἰδίαν ξηρὰν και γαληνιαίαν φωνήν της, εἶπε.

— Θέλω τὸν σύζυγόν μου νά τῷ παραδώσω μόνη μου τὸν υἱόν του. Άκολουθῶς ζήτησας ὑπὸ τὸ προσκέφαλόν της μικρὸν σημεῖον μιτάριον, τοῦ όποίου οὐδέποτε άπεχωρίζετο, έλαθεν εξ αὐτοῦ χάρτην έπιμελῶς έπτυγμένον και μοι τὸν ένεχείρισεν. "Ητο ή διευθυνσις τοῦ κ. Ροβέρτου Βάλλ και άγνωστῶ μέχρι τοῦδε πόθεν τήν έλαθεν.

— Κύριε έφημέριε, επανέλαθε, σᾶς παρακαλῶ άναχωρήσατε, πάραυτα· εἶπατε αὐτῷ ότι τὸν ζητῶ, θά έλθῃ, τὸ γνωρίζω. "Υπάγετε ταχέως, ο καιρὸς έπείγει, θά προσπαθήσω νά ζήσω μέχρι τῆς επανόδου σας.

Άφέθη νά πέσῃ ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου της· συνεβουλεύθη διὰ τοῦ βλέμματός τὸν πατέρα της· εἰδίσταζε και έφάνετο κατεχόμενος ὑπὸ βιαίας έσωτερικῆς πάλης. Τέλος κατένευσε και άπήλθον. "Ητο νῦξ ὅτε έφθασα εις Παρίσι· έσπευσα εις τήν κατοικίαν τοῦ κ. Q. Vall· έτρεμον μήπως άπουσίαζεν ή μήπως ήρνεῖτο νά με δεχθῇ. Έν τούτοις με εἰσήγαγε πάραυτα· ο κ. Vall μοι έφάνῃ γεγηρακώς,

μολοντί, ή έκφρασις τοῦ προσώπου ήτο ή αὐτή "Άγνωστῶν με άνεγνώρισεν άλλὰ δέν έδειξε τήν έλαχίστην συγκίνησιν· ήγέρθη και έστάθη ὄρθιος ἐνώπιόν μου, χωρίς νά όμιλήσῃ, περιμένων νά τῷ έξηγήσω τὸ αἷτιον τῆς έπισκέψεώς μου.

Έσκέφθη νά τὸν προετοιμάσω ὀλίγον κατ' ὀλίγον δι' ὅσα έμελλον νά τῷ εἴπω, άλλ' ή άνυπόμονος και άγέρωχος στάσις του με έκαμε ν' άλλάζω γνώμην. "Όταν έπληροφόρηθη ότι ή σύζυγός του ήτο έτοιμοθάνατος και τὸν έζήτει, άνεσκήρτησεν· αἰφνιδία ὠχρότης εκάλυψε τὸ πρόσωπόν του και τὰ χεῖλη του έφρυσσον. "Αλλ' ὅτε έμαθεν ότι εἶχε τέκνον, έκρυψε τὸ πρόσωπόν του, έντὸς τών χειρῶν του.

— "Υἱόν ! άνέκραξεν, έχω υἱόν ! Άκολουθῶς διὰ φωνῆς βαθείας : — "Α ! πτωχῇ Λουίζα, πτωχῇ Λουίζα ! Καὶ παρευθὺς ὕψώσας τήν κεφαλὴν· ὥς άναχωρήσωμεν, κύριε, ὥς άναχωρήσωμεν ταχέως. Καὶ χωρίς νά όμιλήσῃ εις οὐδένα, χωρίς νά βραδύνη μίαν στιγμὴν έβάδισε πρὸ έμοῦ.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὁδοῦ μοι άπηύθυνε πλείστας έρωτήσεις περὶ τῆς συζύγου και τοῦ τέκνου του· έφάνετο κατεχόμενος ὑπὸ άλλθούς πυρετοῦ. Άκαταπαύστως εκκλινεν εκ τῆς θυρίδος τῆς σιδηροδρομικῆς αμάξης και έβύθιζεν εις τὸ άπειρον άνησυχῶς τὰ βλέμματά του. "Ακολουθῶς επανέπιπτε με στεναγμόν, εις τὸν όποῖον έφάνετο ότι συνεκεντροῦντο πᾶσαι αἱ ένέργειαι και αἱ άγωνίαι τῆς ψυχῆς του.

— «Σκέπεσθε ότι φθάνω εγκαίρως, με ήρώτησεν αἴφνης. έάν νομίσῃ ότι θά άρνηθῶ νά τήν ἴδω εις παρομοίαν στιγμὴν !

— Σᾶς άναμένει, επανέλαθον.

(Άκολουθεῖ.)